

NINXOLS, PANTEONS I SEPULTURES SÓN JA UN LUXE

L'especulació funerària

Falta terreny i els preus s'encareixen desorbitadament. Amb el que es paga per un metre quadrat de terra en els nostres cementeris es podria comprar, comparativament, un dúplex ideal a Moraira o un apartament de primera línia a Peníscola. Els ajuntaments obtenen d'aquesta escassetat una bona tallada.

I. L. Belda

La muller mor i el marit fa inscriure una frase en la làpida: «Prompte em reuniré amb tu». Passen quinze anys i quan li arriba l'hora fatal, els marbristes graven: «Finalment junts al cel». Un vagabund, assidu del cementeri, que coneix la vella promesa que el recent enterrat féu a la seua consort, agafa un clarió i gargoteja en la llosa de tots dos: «¡Massa sort, em pensava que ja no venies!».

L'antic acudit esdevé quasi impossible. La difunta havia estat còmoda fins aleshores, li sobrava lloc. Actualment, la constant saturació dels cementeris, la

falta progressiva de sòl funeràri, sobretot en les grans ciutats, i un excessiu zel municipal per augmentar les taxes d'allotjament, fan cada volta més difícil que el ciutadà mitjà trobe la vivenda desitjada, alhora que l'obliga a un desemborsament excessiu. Un sostre i quatre parets a la *ciutat eterna*, si es poden trobar, són massa cars. Quasi un luxe.

El capital privat, coneixedor de les glòries marmòries dels cementeris nord-americans o centroeuropeus i de l'escassetat de tafulles per conservar l'enorme població difunta, pugna per entrar en el negoci. Amb molt mala sort fins ara. A Castellar del Vallès l'oposició encolerida dels veïns va paraitzar el primer

cementeri privat de Catalunya. Nepri-va, SA, societat lligada a homes del magnat Luis Suner i de Valenciana de Cementos, té la mateixa privada per a Riba-roja. Però la primera necròpolis no pública del País Valencià troba reticències de part de l'alcalde, Joan Antoni Toledo, i del seu poble.

«No hi ha entrades»

El nou cementeri de València és una ampliació del General, que penetra en el mateix barri de Sant Marcel·lí. Es poden arribar a expropiar fins a 625.000 metres quadrats, segons acords municipals, amb una xifra anual d'enterraments capaç de donar cabuda a 5.000

El preu dels nínxols varia segons la ubicació.

unitats. El cost total del sòl no supera els 200 milions de pessetes, i els que faran servir en la urbanització uns mil milions i més de set mil els que aniran a parar pressupostats per a obres d'enterrament.

Els serveis funeraris de l'Ajuntament de València s'inclouen dins de la secció administrativa del Servei de Gestió de Reductes Sòlids i Neteja. Miquel Romeu n'és el cap. «A València falta sòl. La solució és l'eixample de la secció antiga del Cementeri General. La nova delimitació tindrà una capacitat per a 7.800 nínxols i un total possible i òptim per a vora 15.000».

El seu departament propicia la incineració. Amb un preu polític —diu Miquel Romeu—. Una tarifa fiscal de 5.000 pessetes per cadàver, preu únic, i 2.300 pessetes per les restes». Un forn crematori encara no inaugurat oficialment ja funciona a ple rendiment a la Casa del Silenci de la ciutat de València. Urnes de fusta —més de 4.000 pessetes— i de metall —unes 7.000 pessetes— serviran les cendres.

Dels set cementeris disponibles per als ciutadans de València —General, Cabanyal, Grau, Benimàmet, Campanar, Massarajos i el Palmar— només tres són susceptibles d'ampliacions. El de Benimàmet —petites parcel·les, vàlides per a dos o quatre anys més—, el del Cabanyal i el de Campanar, que ofereix les majors possibilitats, però que ha de muntar-se sobre els horts adjacents, terreny protegit.

Influïts per les idees utòpiques de Fourier i Tomàs Moro, el consistori de València va decidir, segons Miquel Romeu, «aplicar a tots els nínxols, sense distinció de fila i emplaçament, un mateix preu. En contra de les taxes per alçada». La mínima temporalitat és per cinc anys i el preu, 13.250 pessetes. Anualment pot renovar-se pagant-ne 2.640.

A València la màxima temporalitat —no hi ha propietat permanent— és per cinquanta anys. Un nínxol senzill, individual, costa en totes les tramades 72.400 pessetes. Un nínxol doble, per a parella, costa en tots els cementeris i en totes les files 132.900 pessetes. El triple ja arriba a les 400.000 pessetes. «Els triples, els demanen poc» —conta Miquel Romeu. «I la demanda dels familiars és escassa, se'n poden vendre vuit o deu a l'any». Els nínxols de restes o columbaris es compren també per mig segle i la tarifa és de 18.000 pessetes».

«Les tramades preferides —afirma el cap del servei— són la primera i segona. La gent s'hi bolca i hem de crear un ordre rigorós de petició». Un altre professional deia: «El més còmode és el segon pis». El 1987 hi hagué 5.489 inhumacions en els set cementeris valencians, 4.543 de les quals tingueren lloc en el General.

«València està encara més saturada que Barcelona —segons Miquel Romeu—. D'ací a quatre mesos, estadísticament, podríem quedar-nos sense nínxols al General. I haurem de recórrer a d'altres cementeris menors. Ja ha arribat a passar. La gent s'ha estat assortint, doncs, de nínxols familiars o de l'enterrament en terra».

L'últim de la fila

«Normalment els cementeris generen dèficits i es perden diners —assenyala Josep Cornet, gerent de l'Institut Municipal de Serveis Funeraris de Barcelona—. Els preus depenen també, és clar, de la ubicació. Potser el de Madrid guanya diners. Les taxes hi són superiors i tenen més sòl disponible». A Josep Cornet les tarifes dels vuit cementeris de Barcelona li semblen «ajustades».

Els preus per a nínxols són també ací per cinquanta anys, únic temps de compra. Després, com és norma, o es renova el pagament o es viatja als columbaris o a les osseres especials, amb capacitat entre 100 i 200 difunts. «En altres cementeris poden ser preus més barats —exposa Josep Cornet— però potser només serà per dos anys. En altres —afegeix— arriben a cobrar fins a 25.000 pessetes per tan curta estada».

El preu d'un nínxol a Barcelona està en funció de l'altura. El primer pis costa 84.000 pessetes, el segon —el més sol·licitat—, 91.000; el tercer, 77.000 i el quart, 67.000. L'últim de la fila, el cinquè, només haurà de pagar-ne 49.000.

Una sepultura perpètua costa un quart de milió. Només poden ja adquirir-se'n en els cementeris del Nord i Sant Andreu. En la resta —les Corts, Sant Gervasi, Montjuïc, Sants, Poble Nou o Sarrià— ja no en queden. A València les sepultures són perpètuas i costen 300.000 pessetes. Els panteons marquen classes. Mentre que els mausoleus de pròxima construcció a Barcelona rondaran el mig milió per unitat, un panteó a València està pels volts del milió.

Els nínxols familiars i les tombes en terra comencen a proliferar.

A 97.000 el metre quadrat, i segons un càlcul de 10 metres quadrats. Cal afegir-hi una decoració i simbologia externa a compte dels més acostats.

«A Barcelona ja no queda sòl —assenyala el gerent dels Serveis Funeraris—. Només a Sardanyola, a 12 quilòmetres, n'hi ha prou disponibilitat. Després, és molt possible que l'oferta s'esgoti. És realment complicat, perquè caldrà buscar 50 noves hectàrees i és possible que aquest terreny es trobe com a mínim a 50 quilòmetres de Barcelona». A Nova York els nous terrenys del cementeri municipal se situen a 90 quilòmetres. «Pel mig hi ha —diu, esperançant Josep Cornet— l'augment de les incineracions».

Decessos, S. A.

«Ens dediquem fonamental a nínxols i sepultures. Fem molt pocs panteons. Qui té diners no sol acudir a una asseguradora —observa Salvador Carrillo, directiu valencià d'El Ocaso, S. A., una companyia veterana a garantir repòs etern per als morts de la classe mitjana i de la immensa població assalariada—. Aquestes pujades, aquests preus alts dels enterraments, influeixen negativament en els nostres possibles assegurats —raona—. El client, d'alguna manera, es fa enrere quan se li presenten unes primes més altes». I posa un exemple de panificadora: «És com si a un fabricant de pa li augmentaren els costos de material. Al final és el consumidor qui ho paga».

«Els ajuntaments estan, en general, patint grans dèficits —opina Venancio Mayor, cap màxim del ram de decessos de la mateixa societat asseguradora—. Són moltes les corporacions que estan plantejant la recaptació dels impostos a través també d'aquest sector del sòl. Amb pujades espectaculars. Aquesta dinàmica —denuncia el responsable funerari d'El Ocaso— és negativa. I, per descomptat, té una repercussió notable en el client. A nosaltres d'alguna manera ens toca esmoreir aquesta pujada donant el màxim d'explicacions als nostres futurs assegurats. No obstant —exclama meitat venedor i meitat apòstol—, cal assegurar aquest futur enterrament».

I ja investit d'un sindicalisme necropolític, propugna: «Seria ideal que aquestes pujades no superaren l'Índex de Preus al Consum, perquè el problema no és només d'asseguradores, sinó ciutadà, social. No obstant, ara cal parlar de dignificació. Amb l'administració anterior els cementeris estaven abandonats, hi havia deixadesa, dependències de parròquies i d'altres entitats, etc.

Això ja no és així».

«Seria demagògic dir que els cementeris valencians són barats o cars. N'hi ha molta varietat i diferència i és impossible taxar-los de manera global», pensa Francesc Poveda, executiu de la Unió Regional Valenciana d'Entitats Asseguradores, Urvea. «A Benidorm, Elx o Alacant el sòl és molt car. En general —puntualitza— sempre és més car a les capitals, per la falta de terreny, que en els medis rurals».

Urvea engloba les empreses de decessos. «Ens reunim a efectes de pujades, etc. i discutim els preus, la pressió a exercir sobre les administracions locals,

es disfruta en règim de lloguer, i 117.575 si qui hi reposa disposa d'habitatge en perpetuïtat o màxima temporalitat. En la tercera fila, 30.425, i, si és permanent, 97.625. En la quarta, 12.425 i 48.025 respectivament.

En aquest cementeri, fiter amb la fàbrica de cervesa El Aguila, la planta embotelladora de La Casera i els cafès Jurado, i la via del tren d'Alacant-Alcázar de San Juan, les sepultures són, però, més barates. Una amplíssima plana d'oliveres i horts sequíssims envolten el cementeri i permeten abundància de terra per a generacions a venir. Els alacantins —natisos o immigrants, sense

CARLOS SERRANO

¿Què és més car un pis per a tota la vida o un dormitori per a l'eternitat?

alternatives possibles... Però és un diàleg privat. La discussió del tema en els ajuntaments ja és tota una altra cosa. Es dicten preus i punt. Després de l'última reunió oficial a efectes funeraris amb l'Ajuntament d'Alacant i han passat vuit anys! Tot i que representem un col·lectiu enorme: el de totes les pòlisses de decessos».

¿Què és, doncs, més car, un pis per a tota la vida o un dormitori per a l'eternitat? «És una mica escabrosos enfocar en sec els preus», diu Poveda. «¿Són elevats? Sí, a simple vista. Però s'han de veure en conjunt tots els serveis annexos: manteniment, jardineria, neteja... Tot i que, sí —admet—, és una cosa bastant cara si es compara amb el valor d'una vivenda en vida. Caldria examinar les xifres municipals. Els pressupostos, les nòmines, el valor de les compres de materials...».

Un foc per a estrangers

Un nínxol en la primera o segona fila costa, a Alacant, 33.575 pessetes si

cap distinció— enterrats al cementeri de la Mare de Déu del Remei, han de desembutxacar 22.025 pessetes per una sepultura llogada fins a cinc anys i després renovable i 60.875 per una parcel·leta a ple sol de màxima temporalitat.

«Sí, és car. Alacant té preus més alts que altres capitals i més que moltíssims pobles», assegura Josep Miquel Vaca, relacions públiques de la veterana empresa de pompes fúnebres La Siempreviva. El forn d'aquesta societat, un incinerador marca Ruppman, va ser el primer crematori privat que entrà en funcionament al País Valencià.

«Hi comença a haver gent que no vol que se la mengen els cucs —relata en la seua experiència l'home públic de La Siempreviva—. La incineració va molt lentament, però en augment. De 25 a 30 cadàvers al mes, un per dia quasi».

L'afició que hi tenen els indígenes és més aviat escassa. «El 65 per cent són estrangers». □